

ikke. Det, Staten gjør, er det, at den bestemmer, og den maa gjøre det enten paa den ene eller anden Maade, hvorledes saadanne Formuer, hvis Eiere aldeles ikke selv kunne varetage dem, fornøstigt skulde bestyres, og Staten er derfor lige pligtig til at være Garant eller Ikke-Garant, hvad enten den gjør det paa den Maade, at den tager dem directe under Bestyrelse, eller overlader det til andre Private at bestyre dem. Det er en almindelig Lovgivnings- og visse Midler kunne ikke behandles af Staten paa anden Maade, end at den sætter dem under den Bestyrelse, som efter alle givne Forhold maa antages for at være den bedste; hertil er Staten naturligtvis forpligtet, men ei heller yderligere. Den af Udvalget fremførte Betragtning vilde være fuldkommen rigtig, naar der var Tale om Formuer fra Folk, som fornøstigtvis selv kunde bestyre dem, men paa de Formuer, her er Spørgsmaal om, passer denne Grund ikke.

Den anden Grund var den, at Staten skulde være ansvarlig for de her omhandlede Midler, fordi den overhovedet bør være ansvarlig for den Bestyrelse, som søres af Statens Embedsmænd; denne Grund er ganske vist af en saadan Bestaaenhed, at jeg meget gjerne indbringer dens Berettigelse, og jeg skulde ogsaa med den største Fornøielse gaae saavidt. Hadde Forslaget derfor indskrænket sig dertil, at Staten skulde indestaae for Tab, forsaavidt de vare en Følge af en slet Bestyrelse af Statens Embedsmænd, skulde jeg have stemt derfor; men Sagen er den, at Tab kunne opstaae, ikke alene af denne Grund, men ogsaa af en heel anden Grund. Der kan tænkes store Tab, som kunne opstaae ene og alene paa Grund af Omvæltninger i Conjuncturerne, saadanne Omvæltninger, som ikke alene ramme de Umvændiges Midler, men ramme alle Statsborgere overhovedet. Det er det Farlige; der kan Staten fornøstigtvis ikke være Cautionist, og den bør heller ikke være det; thi Staten kan efter alle rimelige Grundsætninger ikke overtage en Garantifor, at de Umvændige skulde have en Sikkerhed, som Ingen som helst, selv ikke den kloge, dygtigste og fornøstigste Bestyrer af sit eget Gods har. Altsaa kort og godt, saasnart man vil indskrænke § 9 til, at Staten indestaaer for

alle Tab, som ere en Følge af en slet Bestyrelse af dens Embedsmænd, skal jeg være med; men saasnart man holder det i den Almindelighed, det nu har, kan jeg ikke være med. Forslaget aabner efter min Anskuelse en Mulighed for store Fare for Statskassen, og det er en stor Uretfærdighed mod de Statsborgere, der selv under sige Forhold vilde komme til at lide store Tab, at de desuden skulde dække Tab, som der ikke er nogen som helst fornøstigt Mening i, at de skulde dække; Statskassen betyder jo dog ikke Andet, end Statsborgernes fælles Kasse.

Tscherning: Det ærede Medlem, som sidst talte, vilde altsaa være enig i Forslaget, hvis det kun gik ud paa at erstatte de Tab, som vedkommende Umvændige lide ved slet eller rettere sagt, uredelig Bestyrelse; derimod gik han ud fra, at det Tab, som Capitalen lider under en hæderlig Forvaltning, skulde bæres af vedkommende Umvændige selv. Der som han fastholder dette, maa Maafebestyrelsen ophøre, thi han kan da ikke paalægge den ene Umvændige at lide Tabet for den anden. Naar det ærede Medlem gaaer ud fra, at Staten tager disse Formuer, som her er Tale om, under sin Bestyrelse, fordi der Ingen er til at bestyre dem, ligger deri et Beviis for, at Staten skal levere dem tilbage, som den har faaet dem. Det er den allerimpleste Betingelse, hvorunder man kan fordrer, at én Mand skal være forpligtet til at overlade Staten at udføre, hvad han ikke selv kan gjøre, at man paa Almeenhedens Vegne sikker ham mod Tab og Forliis derved. Just i den Betragtning, som det ærede Medlem gjorde gjældende, ligger, efter min Mening, et Beviis for, at Staten enten ikke skal give sig af med disse Formuer, eller skal tilsvare dem. Nu kan man vel sige: Ja, men naar Staten har forvaltet dem saa godt, som den har kunnet, er det en Urimelighed at forlange Mere, thi da vilde man forlange mere Sikkerhed for disse Formuer end enhver anden Mand kan kræve for sin Formue; men det ligger netop deri, at Staten tager Bestyrelsen fra dem, der ikke ere istand til selv at udføre den. Fra dette Udgangspunkt er det umuligt at godtgjøre paa en klar